

Alexandru FURTUNĂ

CONSIDERAȚII CU PRIVIRE LA ORIGINEA ȘI ARIA DE RĂSPÂNDIRE A UNOR PROPRIETĂȚI LAICE DIN ȚINUTUL IAȘI (III)

Rezumat

Considerații cu privire la originea și aria de răspândire a unor proprietăți laice din ținutul Iași (III)

Studiul de față este elaborat în baza unor documente incluse în prestigioase culegeri de documente: Documenta Romaniae Historica. A. Moldova; Documente privind istoria României. A. Moldova; Documente privitoare la istoria Moldovei în secolul al XVIII – lea; Moldova în epoca feudalismului etc. Astfel, au fost cercetate anumite aspecte ale problemei cu privire la originea și aria de răspândire a unor proprietăți laice din ținutul Iași. Este vorba de proprietățile stăpânite de familiile Ciogolea, Chiriță, Paleologul, Prăjescu, Bâcioc și Buhuș. Ca urmare a investigațiilor efectuate am putut constata că proprietatea deținută de familiile nominalizate, a fost obținută pe diferite căi: prin slujba dreaptă și credincioasă, prin moștenire, prin danie, schimb și cumpărătură. Cele mai multe sate și părți de sate le-au stăpânit în ținutul Iași familiile Chiriță și Paleologul (circa 17 sate) și Prăjescu (circa 10 sate și părți de sate). Proprietatea familiilor Ciogolea, Chiriță, Paleologul, Prăjescu, Bâcioc și Buhuș a fost răspândită pe ambele maluri ale râului Prut, precum și ale afluențelor săi de dreapta și stânga.

Cuvinte-cheie: domn, boier, dregător, danie, moșie, moștenire, vânzare – cumpărare, schimb.

Резюме

К вопросу о происхождении и территории распространения светской земельной собственности в Яском цинуте (III)

Настоящая статья написана на основе документов, которые включены в престижные сборники: Documenta Romaniae Historica. A. Молдова; Документы относительно истории Румынии. A. Молдова. Документы, касающиеся истории Молдавии в XVIII в.; Молдавия в эпоху феодализма и другие. Таким образом, были исследованы происхождение и территории распространения светской земельной собственности в Яском цинуте. Речь идет о собственности, принадлежавшей известным и влиятельным боярским родам: Чоголя, Кирицэ, Палеолог, Прэжеску, Бэчок и Бухуш. Вследствие проведенных исследований автор смог констатировать, что собственность, принадлежавшая вышеназванным боярам, была приобретена разными путями: по наследству, в форме дарения, посредством обмена и купли-продажи. Большинство сел и частей сел принадлежали родам Кирицэ и Палеолог (около 17), и Прэжеску (около 10). Собственность родов Чоголя, Кирицэ, Палеолог, Прэжеску, Бэчок и Бухуш была распространена по обоим сторонам Прута, а так-

же по берегам правых и левых притоков этой реки.

Ключевые слова: господарь, боярин, должностное лицо, дарение, поместье, наследство, купля-продажа, обмен.

Summary

Considerations regarding the origin and the area of the spread of secular land properties in Iasi County (III)

This study is developed based on documents included in prestigious collections of documents: Documenta Romaniae Historica. A. Moldova; Documents on the history of Romania. A. Moldova; Documents on the history of Moldova in the XVIII century; Moldova in the era of feudalism, etc. Thus, aspects of the origin and the area of spread of secular land ownership in Iasi County were investigated. These properties belonged to the well-known and influential boyar clans: Ciogolea, Chiritsa, Paleologul, Prajescu, Baciok and Buhush. Following the investigations, we state that the property owned by the above-mentioned families was acquired in various ways: by inheritance, in the form of donation, through exchange and purchase/sale. Most of the land in villages and parts of villages in Iasi belonged to Chiritsa and Paleologul boyar families (about 17) and to Prajescu (about 10). The property of Ciogolea, Chiritsa, Paleologul, Prajescu, Baciok and Buhush clans was spread along both sides of the river Prut, as well as its right and left tributaries.

Key words: lordship, boyar, governor, donation, estate, inheritance, sale – purchase, exchange.

I. Proprietatea familiei Ciogolea

La **20 februarie 1605**, domnul Ieremia Movilă dă o carte „boierului nostru, credinciosului Ignat Ciogolea pârcaľabul și cumnatului său Miron Romășcel aprodul, să fie ei tari și puternici cu această carte a noastră de a ține și a stăpâni a lor dreaptă ocină și moșie, o bucată de loc, ce o țin săbianii, că acel loc este dinspre hotarul lor, după hotarul Berivoieștilor, și o bucată de loc de la vatra satului Berivoiești, ce o stăpânește Struvăr”. Miron avea 2 surori: Sofronia și Grozava. Ei erau copiii lui Avram și, respectiv, nepoții lui Drăghici Romășcel.

La **25 februarie 1613**, domnul Ștefan Tomșa II dă și înnoiește „acestor slugi ale domniei mele, Ihnat Ciogolea și jupânesei sale Sofronia, a lor dreaptă ocină și moșie, **satul Berevoiești, ce-i pe Corovia** în ținutul Iașului, fiindcă-i a lor dreaptă ocină și moșie, și jupânesei Sofronia, fiindcă el a slujit domniei mele și Țării noastre în Țarigrad”.

La **23 martie 1614**, Balșe, al doilea logofăt, mărturisește cu „această carte a noastră, precum au venit înaintea noastră Ignat Ciogolea și cumnatul său, Strtatul, și și-au împărțit singuri, de buna lor voie, toate ocinile, care le-au avut ei și soțiile lor. Și a rămas în partea panului Ignat Ciogolea și soției sale, Sofronia, (...) și jumătatea satului Berehoiești, partea de jos, cu curți și cu vecini, și cu heleșteu în țarină, și de la poarta curților patru gerezi din falcă în partea de sus.

Iar în partea lui Istrate și a soției sale Grozava li s-a convenit (...) jumătate de sat Berehoiești, ce-i în ținutul Iașului, partea de sus, cu vecini (...).

Și noi, văzând între dânșii această de bună voie tocmeală, le-am făcut acest zapis și ispisoc de la măriia sa, domnul” [21, p. 33, 92-94].

La **27 octombrie 1630**, domnul Moise Movilă dă și întărește jupânesei Sofronia Ciogoloaie, sora lui Miron Romășcel fost stolnic, și fiului ei Pătrașco Ciogolea spătar părți de ocină din acel sat Berevoiești (din sus – A. F.), cu locuri pentru iazuri și pentru mori și cu tot venitul [7, p. 391].

La **15 septembrie 1633**, domnul Moise Movilă dăruiește lui Pătrașcu Ciogolea și fratelui său Miron, o parte din satul Păstușeni (Pătrușeni – A. F.), ținutul Iași, cu tot venitul [19, p. 8].

La **24 martie 1646**, domnul Vasile Lupu face cunoscut o carte din care aflăm că „acest adevărat și credincios boier al nostru, Patrașco Ciogolea fost logofăt, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit de la noi în țara noastră, Moldova, dreptele lui ocini, și danii și cumpărături, din drese de danie, și miluire și cumpărătură, ce a avut el de la alți domni foști mai înainte de noi, și de asemenea din **scrisoare de întărire ce a avut de la cel întru pravoslavie strălucit și ales de Dumnezeu, și celui dăruit cu toate bunele daruri și păstor al turmei lui Hristos, chir Petru Movilă, arhiepiscop și mitropolit de Kiev și a întregii Rusii** (subl. n. – A. F.) (...).

Și, de asemenea, îi dăm și îi întărim dreapta lui ocină și cumpărătură, din ispisoc ce a avut de la Balica hatman de la Constantin Moghila voievod, și de pâra și de ferăie, ce a avut de la însuși domnia mea, tot <satul> **Gligenii** (Glițeni, vezi mai jos – A. F.) ce este pe Camânca, în ținutul Iași, și cu iaz și cu tot venitul, să-i fie, cu tot venitul (...); îi întărim a lui dreaptă ocină și cumpărătură, tot satul **Pătrușeni**, ce este pe Camânca, în ținutul Iași, cu iazuri în pârâul satului, și alte iazuri, și cu loc de moară pe pârâul Camânca, și cu grădini și cu fânaț, din ispisoc de cumpărătură ce a avut Isac Balica hatman de la Constantin Moghilă voievod, și de pâra cu ferăie ce a avut de la însuși domnia mea. Pentru aceea, ca să-i fie lui cu tot venitul (...): îi întărim dreapta lui ocină și cumpărătură, a șasea parte din tot satul **Ciorenii**,

pe Prut, în ținutul Iașilor, cu bălți de pește, ce și-a cumpărat el de la Constantin, fiul..., pentru optzeci de taleri bătuți, din dres ce a avut bunicul lui, Constantin, de la Iancul voievod (...); îi dăm și întărim dreapta lui ocină și cumpărătură, a patra parte din tot satul **Călinești**, ce este pe Prut, în ținutul Iași, cu bălți de pește, și cu grădini și cu tot venitul, ce și-a cumpărat de la Dumitrașco, fiul lui Isac Săcuianul, și de la soția lui, Anița, fiica lui Gavril Bantăș, pentru o sută și cincizeci taleri bătuți, din drese ce a avut tatăl Aniței de la... voievod, ca să-i fie cu tot venitul (...); îi întărim cinci fâlci de vie în țarina târgului Iași, ce sunt în Dealul Urșuli, cu crame și cu grădini, ce și-a cumpărat de la Bogdan armean și de la soția lui... pentru două sute de taleri bătuți” [11, p. 265-269].

La **25 noiembrie 1660**, nepoții lui Miron Ciogolea – fost mare clucer, scriu și mărturisesc „cu cest adivărat zapis al nostru, cum au fost rămas la multe datorii unchiu nostru Miron Ciogolea clucerul și ne-am strânsu datornicii să plătim datoriile dumisale. Și noi bani n-am avut să dăm să plătim datoriile unchiu nostru Ciogolii, ce am vândut a dumisale (părți din Berehoiești, Săbieni și Zăpodie – A. F.)”. Părțile respective au fost vândute lui Ioniță Prăjescul, mare vornic al Țării de Sus [22, p. 322-323]. La rândul său, Ioniță Prăjescul vinde aceste părți (la **2 aprilie 1661**) lui Duca, al doilea vistiernic. Momentan, este întocmit și un zapis de mărturie al boierilor moldoveni lui Duca, al doilea vistiernic, pentru părțile din satele Berehoiești, Săvieni și Zăpodie, în ținutul Iași, cumpărate de la marele vornic al Țării de Sus Ion Prăjescul. Și, drept urmare, domnul Ștefăniță Lupu îi eliberează lui Duca, al doilea vistiernic, o carte de întăritură cu privire la părțile cumpărate de la Ion Prăjescul [23, p. 26-33].

La **22 iunie 1665**, domnul Eustratie Dabija întărește uric lui Solomon Bârlădeanu, mare vornic al Țării de Sus, stăpânirea peste siliștea Glițeni, țin. Iași, pe Camânca, cumpărată de la Ștefan Boul, **foșt mare vornic și de la alte rude ale acestuia, ce se trag din Pătrașcu Ciogolea, fost mare stolnic și Miron Ciogolea, fost mare medelnicer** (subl. n. – A. F.), cu 150 de lei bătuți, pentru a achita o parte din datoria ce au avut Miron și Pătrașcu Ciogolea la unii negustori turci și creștini și la boieri, câteva mii de lei [2, p. 266].

La **4 decembrie 1680**, nepoții lui Ionaș Căpotici și Vlașin pitărel vând domnului Gheorghe Duca a patra parte din satul Berehoiești. Pe verso acestui document este notat: „Zapis de la **răzeșii** care au vândut a patra parte din satul Berehoiești, să fie cunoscut. 7189, decembrie 4”. La **12 decembrie 1680**, nepoții și strănepoții lui Vlașin pitărel vând domnului Gheorghe Duca a patra parte din Berehoiești, partea de sus,

dinspre Prut, sub Ciornohalm [24, p. 123-129]. Deci, Berehoiești a fost sat răzășesc, care a trecut („din cumpăratură”) în proprietatea domnului Gheorghe Duca.

La **25 ianuarie 1723**, „Aristarhu, ficiorul doamnei Saftii, fata răpoasatului bătrânul Duca vodă, scriem și mărturisăsc cu acestu adevărat zăpis al meu la mâna dumisali, Antioh, sân Bejan vornic, cum eu, de nime silit nici asuprit, ce de a mea bună voie, am vândut a mea dreaptă ocină și moșie, tot satul Berehoiești cu Săbianii și cu Zăpodia, și cu tot hotarul, ce-i stâlpit înpregiur, și cu toți vecini, careia easte la ținutul Iașilor; și li-am vândut dumisali dreptu 200 lei și un cal, cu vatra satului, cu fânaș, cu țarină, cu pădure, cu locuri de prisăci, cu locuri de heleștia, tot hotarul cu tot vinitul și cu toți vecini, cum arată ispoaocele” [25, p. 72-73].

Însă, în scurtă vreme, domnul Mihai Racoviță afirmă că la încheierea respectivului act de vânzare-cumpărare au fost încălcate anumite norme juridice. Detaliile, cu privire la modul de descălcire a acestui ghem de interese, le găsim într-o mărturie (de la **18 august 1723**) semnată de Gheorghie, mitropolit Suceavschi; Ilie Catargiul, logofăt; Darie Donici, vel vornic; Ștefan Ruset, vel vornic; Dumitrașco Racoviț, hatman; Costantin Costache, vel spătar; Sandul Sturza, vel ban; Iordache Cantacuzino, vel vistiernic; Constantin Roset, vel păharnic; Toader Păladi, vel comis; Sturza, ban; Lupul Gheuca, sărdar; Toader Costache, 3 logofăt; Cucoran, vornic glotni; Cujbă, vornic glotni; Gheorghie, vornic glotni. Așadar, în documentul semnat de atâția boieri cu înalte dregătorii, se spune că „Aristarho, scoțînd acial sat, Berehoiești, de vânzarea, l-au fostu cumpărat Antiohie, ficiorul lui Bejan, ce-au fostu vornic de poartă, în 200 lei și un cal. **Și când au cumpărat Antiohie acial sat, n-au vrut să întreabe pe nime, nice pre megiașii de perenpregiur, nici pe alți răziași, carii ar fi fostu alătura cu aceal sat, ce l-au cumpărat pen neștiință** (subl. n. – A. F.).

Deci, mărie sa, domnul nostru Mihai vodă, înțelegând pentru vânzarea acelu sat, n-au vrut să-l lase, să-l ia ficiorul lui Bejan. Una, pentru căci **au fostu sat domnescu, nu încăpia să-l cumpere fără știre domniei, a doa – acial sat să hotăriaștea cu satul mării sale, lui vodă, cu Băncianii, de care lucru socotit-am și noi, toată boiarimia, împreună cu sfinție sa, chir Gheorghie mitropolitul, și am luat sama, că de ar fi fostu Antiohie, ficiorul lui Bejan, vr-un niam Ducăi vodă, să cuviniia să încapă a-l cumpăra, iar el n-au fostu nemică Ducăi vodă, nice nu i s-au căzut să-l cumpere, fiind sat domnescu, fără știre domniei, ce i-au dat mărie sa vodă banii înapoi deplin și acial cal întru mânule lui Antiohie, fi-**

ciorul lui Bejan, denaintea noastră (subl. n. – A. F.).

Pentru aceea și noi i-am făcut mării sale, domnului nostru Mihai vodă, această mărturie a noastră, ca să-i fie mării sale și fiilor mării sale driaptă ocină și moșie din tot locul cu tot vinitul în veaci” [25, 77-78].

Ulterior, domnul Mihai Racoviță a dăruit satul Berehoiești mănăstirii Făstici din ținutul Vaslui. Mihai Racoviță a fost ctitorul acestei mănăstiri [18, p. 116-117].

Așadar, pe parcursul secolului al XVII-lea, neamul Ciogolea a stăpânit în ținutul Iași părți din satul răzășesc Berivoiești, pe Corovia; din Săbieni și Zapodia; satele întregi Glițeni și Pătrușeni, pe Camânca; a șasea parte din tot satul Cioreni, pe Prut; a patra parte din tot satul Călinești, pe Prut; cinci fâlcii de vie în țarina târgului Iași. Cu timpul, nepoții lui Miron Ciogolea sunt nevoiți, din cauza unei datorii rămase de la unchiul lor, să vândă lui Ioniță Prăjescul părțile Ciogoleștilor din Berivoiești, Săbieni și Zapodia. La rândul său, Ioniță Prăjescul vinde părțile respective lui Duca, al doilea vistiernic. Domnul Gheorghe Duca cumpără, bucată cu bucată, întreg satul răzășesc Berivoiești, cu Săbieni și Zapodia. În 1723, aceste localități sunt cumpărate de domnul Mihai Racoviță. Satul Berivoiești este dăruit, de către Mihai Racoviță, mănăstirii Făstici. Glițenii trec, pe parcursul anilor, în proprietatea lui Solomon Bârlădeanu; Pătrușenii ajung în stăpânirea mănăstirii Bogdana.

Unele din proprietățile Ciogoleștilor (Călinești, Berivoiești) se trăgeau de pe neamul Romășcel. Căci Ciogoleștii erau înrudiți, prin alianță, cu familia Romășce

Ciogoleștii erau înrudiți, prin alianță, și cu alte seminții. Astfel, conform lui N. Stoicescu, Pătrașco Ciogolea era căsătorit cu Todosia, fiica lui Toader Boul vistiernic; cumnat cu Gheorghie Ștefan voievod; nepotul lui Isac Balica hatman și rudă cu familiile Prăjescu și Șoldan. Fratele lui Pătrașco, Miron, era căsătorit cu Ileana, fiica lui Constantin Stârcea, pârcălab; rudă cu Dumitrașco Șoldan mare vornic. Frații Ciogolea au deținut importante dregătorii [27, p. 375-376].

II. Proprietatea lui Dumitrache Chiriță Paleologul

Într-un studiu recent, scrie Cristian Nicolae Apetrei, dedicat biografiei marelui postelnic Dumitrache Chiriță Paleologul, am identificat în persoana acestui boier de la curtea Movileștilor pe unul dintre urmașii împăraților bizantini, care s-a stabilit în Moldova în a doua jumătate a secolului al XVI-lea.

Cercetarea numeroaselor acte de cancelarie care se referă la persoana și averea marelui postelnic Dumitrache Chiriță ne dezvăluie faptul, scrie în conti-

nuare Cristian Nicolae Apetrei, că acesta a reușit să își constituie un domeniu consistent, alcătuit din 43 de sate întregi. Pe lângă acestea, marele postelnic a mai avut în posesie ocini și părți de sate situate în alte 29 de sate (28 în Moldova și unul în Țara Românească), 15 fâlci și jumătate de vie în Iași și Cotnari, precum și un heleșteu situat în hotarul Iașilor. Astfel, conform calculelor autorului nominalizat mai sus, Dumitrache Chiriță Paleologul a stăpânit în ținutul Iași 17 sate: Bumbotești, Cajva, Coropceni, Deiani, Dumești Frățileni, Hăjdeiani, Iași (vii și heleșteu), Mălești, Mâtcești, Mircești, Movileni, Piperești, Popențeni, Rogojeni (Rogoz), Seliște, Șendreni, Vlădeni [1, p. 438, Anexa 2].

În cele ce urmează, venim cu anumite detalii cu privire la unele proprietăți din țin. Iași ale lui Dumitrache Chiriță Paleologul.

1. Seliște (satul) Rogoz, pe Prut

La **15 mai 1607**, marele postelnic Dumitrache Chiriță cumpără de la „toți nepoții și strănepoții ai lui Dragotă și ai lui Luca și Ioan și Maxin și Nastei și Petrei... o seliște ce se cheamă Rogoz, din jos de iaz sub deal” [13, p. 105-106].

La **28 iulie 1622**, înaintea domnului Ștefan Tomșa II și a boierilor a venit Zaharia diac care a arătat un „zapis de mărturie de la cneaghina Maria Chirețoaie, fiica lui Ghiorghe pârcălab și de la egumenul Ignatie și tot soborul de la sfânta mănăstire Vatoped, care se numește a lui Golăe, din târgul Iași și de la boierii noștri, Condrea mare vameș și Tudor pârcălab și Dima Bașotă și Dediul fost vameș și Dumitrașco Iordachi, că ea însăși, cneaghina mai sus zisă, Maria Chirețoaie, de bună voia ei, nesilită de nimeni, nici asuprită, a vândut dreapta sa ocină și cumpărătura din ispisoaice de cumpărătură ce a avut cu panul său, de la Constantin voievod, o parte de ocină din satul Seliște, care este pe Prut, în ținutul Iași, a patra parte din tot satul, ce le-a fost cumpărătură de la Gliga și de la frații lui (...), copiii lui Gliga Rogoz, toți nepoții lui Simion Rogoz (...).

Și iarăși ea (Maria Chirețoaie – A.F.) a dat și a dăruit altă parte de ocină din acest sat Seliște, a cincea parte din a treia parte din tot satul, toată partea Palaghiei, femeia lui Ștefan vătaf, fiica lui Țeplic vătaf, ce se va alege partea ei, slugii noastre Zaharia diac” [16, doc. nr. 213].

La **5 aprilie 1642**, domnul Vasile Lupu face înștiințare „pentru adevărat și credincios al nostru Ghiorghe (Catargiu – A. F.) biv pahar(nic) și giupâneasa lui, fata lui Gorban (Gorgan – A. F.) biv vel pit(ar); miluitu-l-am pre dânsu osăbit de altă milă a noastră și i-am dat și i-am întărit lui de la noi pre a lui drepti ocini și cumpărături ce au cumpărat tatăl giupânesei lui, Gavril Gorgan pit(ar), dintr-a lui driaptă dresă (...).

Și iarăși(i) din tot satul a patra parte dintru acesta sat, din Săliște lui Țeplic, ce-i pe Prut, la ținutul Iașului, ce au fost cumpărat Gavriil Gorgan de la Zaharia diacu” [8, p. 339, 342].

Așadar, părți din satul Seliște, divizat în seliștea lui Rogoz și cea a lui Țeplic, au fost stăpânite de diverși proprietari, cum ar fi: Dragotă, Rogoz, Țiplic vătaf, **Dumitrache și Maria Chiriță**, Zaharia diac, Gavriil Gorgan pitar, Gheorghe Catargiu paharnic.

2. Bumbotești (Bumbotești), sub Codrul Bâcului

În 1610 și 1611, marele postelnic Chiriță Dimitrie Paleologul cumpără mai multe părți din satul Bumbotești [20, p. 224-225, 252-255, 257, 264-265].

În anii următori, părțile din Bumbotești ale lui Dimitrie Chiriță Paleologul trec în proprietatea marelui vornic al Țării de Sus, Toderășco. Toderășco a deținut și funcția de mare logofăt. La **28 septembrie 1641**, domnul Vasile Lupu poruncește: „Scriem domnia mea la boiarinul nostru, la Neanul vornicul, de-a că veți vedea cartea domniei mele, să aibi a merge la Bumbotești, în ținutul Iașilor, să strângi oameni buni bătrâni, dinpregiur megiași și să socotiți și să **alegeți toate părțile de ocină ce au avut cumpărătură Chiriță postelnicul pre direse, carele sunt pre mâna alui nostru credincios și cinstit boiarin Toderășco marele vornic de Țara de Sus** (subl. n. – A. F.), din vatra satului, și din câmpu, și din fânați, și din păduri și din tot locul, cum veți afla mai cu dreptul, nemărui să nu fățăriți. Și dacă veți alege, să puneți stâlpi <și să ne> faceți scrisoare, să ne dați știre” [9, p. 228].

Marele logofăt Toderășco cumpără și alte părți din „dreapta ocină și dedină”, „dreapta ocină și moșie” ale satului Bumbotești (vezi documentele de la 20 și 25 septembrie 1643, 12 aprilie 1644, 12 august 1644 [10, p. 165, 172-173, 266, 379]; 25 aprilie 1646, 20 mai 1646 [11, p. 301, 323-324]; 5 februarie 1648 [22, p. 180-182].

La **21 martie 1655**, domnul Gheorghe Ștefan întărește lui Ramandi, fost vistiernic, nepot de soră al lui Chiriță Paleologul fost postelnic, satele (...) Bumbotești, Șendreni și Podul lui Topor, țin. Iași, **să le stăpânească cu tot venitul, pentru că este cea mai apropiată rudă a numitului postelnic** (subl. n. – A. F.) [2, p. 47].

Astfel, satul răzășesc Bumbotești, de sub Codrul Bâcului, care a îmblat în patru bătrâni, a trecut pe parcursul secolelor XVII-XVIII, prin mai multe mâini. Grăitor, în acest sens, este un document de la **13 iunie 1781**. Din documentul respectiv aflăm că anumite părți din Bumbotești au aparținut, din cumpărătură, lui Chiriță Dumitrache Paleologul. Ulterior, satul este stăpânit de Toderășco logofăt; giupâneasa Măricuța vămășoaie, fata lui Gheorghe hat-

man; mănăstirea de la schitul lui Gheorghe hatman din Hangu; Ursache vistiernic, din schimbătură, și urmașilor săi; șetrăreasa Alexandra Cocioaie [17, p. 120-125]. Deci, în acest caz, poate fi urmărit procesul de înstrăinare și, implicit, de destrămarea a moșilor răzășești. Concomitent cu acest fenomen, își face loc procesul de acaparare și concentrare a pământului în mâinile unor proprietari cu importante dregătorii domnești.

3. Dumești, pe Prut

La **4 august 1609**, înaintea domnului Constantin Movilă au venit „nepoții lui Portărescul, iarăși de bună voia lor și au vândut dreapta lor ocină și cumpăratură a tatălui lor, Simion și Chirenii, din a patra parte, din satul Dumești, jumătate, pe Prut, ce este în ținutul Iași, din ispisoc de mărturie, ce ei au avut de la însumi domnia mea și au vândut deasemeni lui Chiriță Dumitrachi postelnic, pentru patruzeci taleri de argint” [13, p. 239-240].

La **16 august 1609**, înaintea domnului Constantin Movilă și a boierilor a venit „Ivanachie negustorul din târgul Iașilor de a lui bună voie și a vândut ocina sa dreaptă din ispisocul de cumpăratură, pe care l-a avut de la Aron voievod, o parte din satul Dumești, pe Prut, în ținutul Iașilor (...), iar acum a vândut-o iarăși lui Chiriță Dumitrachi postelnic drept patruzeci de taleri numărați” [20, p. 240].

4. Cajva, pe Dubovăț

La **16 august 1609**, înaintea domnului Constantin Movilă au mai venit „Grozin aprodul, fiul lui Mihăilă, și Gavril hânsărel, fiul lui Bilic, iarăși de a lor bună voie și au vândut dreapta lor ocină din ispisocul de cumpăratură, pe care l-au avut părinții lor, mai sus scrișii Mihăilă și Bilic, de la Petru voievod, a patra parte din jumătatea satului Cajva pe Dubovăț în ținutul Iașilor, și au vândut-o boierului nostru Chiriță Dumitrachi postelnicul drept treizeci taleri de argint” [20, p. 241; 28, p. 369-389].

5. Piperești, pe Jijia

La **16 august 1609**, domnul Constantin Movilă face cunoscut cu o carte „că acest credincios boier al nostru, pan Dumitrachi Chiriță mare postelnic, a slujit drept credincios, mai înainte sfântrăposaților domni de mai înainte, părintelui domnii mele, Ieremia voievod și unchiului domniei mele Simion voievod al țării noastre, iar astăzi slujește și nouă, drept credincios și țării noastre.

De aceea noi, văzând drept credincioasa lui slujbă, l-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat și am întărit de la noi, în țara noastră, în Moldova, lui și **cneaghinei lui, Maricăi, mătușei domniei mele, fiica panului Gheorghie pârcălab de Hotin** (subl. n. – A. F.) (...) cu un vad de moară, pe râul Jijia, ce este în hotarul satului Pipereștilor, unde cade și o gâ-

rlă din Prut, ca să-și facă moară” [13, p. 241-242].

6. Popențeni, pe Obreje

La **22 noiembrie 1610**, boierul (panul) Dumitrachi Chiriță postelnicul cumpără părți de ocină din satul Popențeni [21, p. 74-75]. La **30 iunie 1659**, domnul Gheorghe Ghica îi întărește fostului vistiernic Ramandi, nepot de soră lui Dumitrachi Chiriță postelnicul, o parte din satul Popențeni (MEF, 1986, 291-294). La **16 aprilie 1660**, Ramandi vistiernicul dă și dăruiește marelui vornic al Țării de Jos Toma Cantacuzino părți de ocină din satul Popențeni (care au aparținut lui Dumitrache Chiriță). În aceeași zi, domnul Ștefăniță Lupu eliberează o carte de întăritură lui Toma Cantacuzino, pentru respectivele părți de ocină [22, p. 304-307].

7. Mircești

La **15 ianuarie 1611**, domnul Constantin Movilă dă și întărește lui Dumitrachi Paleologul mare postelnic „trii părți de sat (din cumpăratură – A. F.), care iaste tot satul Mircești, ca să fie de acum lui ocină și moșia” („cu loc de moară, cu heleșteu și cu fânași și cu vii și cu prisacă și cu livezi”) [14, p. 3-4].

8. Vlădeni, pe Turie

La **16 ianuarie 1627**, domnul Miron Barnovschi dă, miluiește și întărește „Gaftonii, cneaghina lui Nebojatco logofăt, dreapta ei ocină și cumpăratură din ispisocul de cumpăratură pe care l-a avut panul ei, Nebojatco logofăt, de la Gaspar voievod, satul anume Vlădenii pe Turie, cu iaz și cu tot venitul, care este în ținutul Iașilor, care sat este dreaptă cumpăratură a lui Nebojatco logofăt cu cneaghina lui, Gaftona, de la Vasile Șeptelici hatman pentru cinci sute taleri de argint, iar acestuia i-a fost cumpăratură de la Marica, cneaghina lui Chiriță postelnic” [6, p. 174].

Așadar, Chiriță mare postelnic era căsătorit cu Maria, fiica lui Gheorghe (Lozonschi) pârcălab de Hotin; cumnat cu Ieremia Movilă, căsătorit cu o soră a soției sale (...). O soră a lui Chiriță a fost căsătorită cu Constantin Ramandi, cu care a avut fiu pe Alexandru Ramandi [27, p. 322, 433-434].

III. Proprietatea Prăjeștilor

Familia Prăjescu a avut în ținutul Iași ocine și dedine, precum și proprietăți obținute din danii și cumpărături. Le vom prezenta în ordine cronologică. Astfel, la **24 august 1608**, Nicoară logofăt cumpără a patra parte din satul Blândești, din partea de jos pe Jijia, în ținutul Iașilor; din jumătatea satului Liești, a patra parte; din jumătate de sat (Liești – A. F.), jumătate dintr-a patra parte. La **25 octombrie 1609**, panul Nicoară Prăjescu, mare vistiernic, cumpără jumătate din a patra parte din satul Ionășeni pe Jijia, la capătul Stâncii și cu două case gata, care <sat> este în ținutul Iași; a patra parte, din partea de sus și cu vad de moară; jumătate din a patra parte și cu dum-

bravă; jumătate din a patra parte, partea de sus și cu două case gata (DIR, 1953, 172,323-324). La **15 martie 1617**, domnul Radu Mihnea dă și îi întărește marului vornic Nicoară, boier cinstit și credincios, „din giământate din gios giământate de sat dela Porosecini ce să numește Huhurezii pe Suhovăț, a șasa parte ce iaste în ținutul Iașilor, ci-au cumpărat dela Călina și Urăta, fetele Văstacăi [15, p. 118-119]. La **8 aprilie 1617**, același domn, dă și întărește lui Nicoară Prăjescul <fost> vistier, pentru slujba credincioasă, satele <dreptele lui ocine și de cumpărături>: (...) jumătate din Blândești, <partea de jos, pe Jijia>, din ținutul Iași [3, p. 130]. La **15 septembrie 1619**, Nicoară – „vornicul cel mare de Țara de Sus”, cumpără o parte din satul Cajva [20, p. 355].

La **12 aprilie 1620**, domnul Gaspar Grațiani îi întărește lui Nicoară, mare vornic, „a lui drepte ocini și moșii de danii și de cumpărături”, inclusiv Rădești, pe Prut, cu loc de moară în Prut; a patra parte de sat de Huhulești ce-i pe Săvăț; altă parte de moșie din acest sat, ce se împarte în trei părți, ca să-i fie lui două părți; altă jumătate dintr-un bătrân dintr-același sat; partea cât se va alege din satul Cajva [15, p. 447-449]. La **13 ianuarie 1622**, Ionașco Prăjescul însuși mărturisește „cu estu zapis al mieu, cum ne-am tocmitu, de bună voia noastră, cu frate-miu, cu Lupul și ne-am împărțit ocine. Deci s-au venitu în partea frăține-miu, Lupului, satul (...) Blândeștii cu o parte din Boruseni” [16, p. 96]. La **2 aprilie 1623**, domnul Ștefan Tomșa II dă și întărește „slugii noastre Lupul Prăjescul dreptele lui ocini și dedini, din dreptele lui urice”, inclusiv satul Rângălești, cu iazurile, ce este în ținutul Iași; jumătate din satul Boriseni, pe Prut, și cu bălțile de pește și cu loc de moară pe Prut în același ținut. La **27 martie 1624**, domnul Radu Mihnea spune că „pe acest adevărat credincios și cinstit boier al nostru, Necoară, mare vornic de Țara de Sus, l-am miluit cu deosebita noastră milă și i-am dat și i-am întărit de la noi în Țara noastră a Moldovei dreptele lui ocine și danie și miluire și cumpărături, inclusiv părți din satul Huhurezi, satul Rădești, partea lui Mihăilă din Cajva, satul Năvărneții [11, p. 66-67, 261-262].

În **1631** (data nu este indicată – A. F.), domnul Moise Movilă întărește Prăjescului jumătate de sat din Blândești, din partea de sus, care este pe Jijia, țin. Iași [3, p. 171]. În <1635-1636> **ianuarie 24**, domnul Vasile Lupu dă și întărește lui Eonăscuță Prăjescul, postelnic al treilea, dreptele lui ocini și cumpărături, din dresesele lui drepte și proprii, pe care le-a avut tatăl lui, Nicoară logofăt, de cumpărături: părți din satele Liești și Ionășeni [11, p. 353-354] (vezi și mai sus). La **21 iunie 1661**, în fața domnului Ștefăniță Lupu și a boierilor vine „sluga noastră Iani Prăjescul

biv pah[arnic], ginerile lui Neniul, vel logofet, di a lui bună voi, de nime nesălit nici asuprit, și au vândut a sa dreaptă ocină și moșie, giământati di sat Cărpiceni, ci esti în ținutul Eșului, pi pâraul Jijiei, din vatra satului și din câmp, și din apă, și cu vad de moară în Jijie, și cu bălți de pești, și cu loc de cosit fânaț, și cu tot venitul, care ace giământate di sat i-au fost lui zăstri de la socrul său, de la Nanul, vel logofet, pi aceea iar au vândut-o boierului nostru, lui Ursachie, vel vameș, și giupănesei lui drept două sute triizeci lei bătuți” [23, p. 37]. La **15 martie 1665**, Ghedeon, mitropolitul Sucevei, Nicolae Buhuș, mare logofăt, Toma Cantacuzino, mare vornic al Țării de Jos și alți mari boieri, dau mărturie că pentru suma de 1100 de galbeni, bani buni, ce datora Ion Prăjescu, fost mare vornic, cumnatului său, Chiriac Sturza, fost jicnicer, împrumutați în mai multe rânduri, încă pe când acesta era în viață, i s-a dat sus-numitului jicnicer satul Buțcăteni din ținutul Roman, cu vecini și cu heleșteu, fără partea lui Ursache, clucer, jumătate din satul Șopârteni și satul Rânghilești, ținutul Iași [2, p. 252].

Așadar, pe parcursul secoilului al XVII-lea, familia Prăjescu a stăpânit în ținutul Iași părți din satele Blândești și Ionășeni, pe Jijia; din Liești; satul Cărpiceni, pe Jijia; satul Rânghilești; jumătate din Șopârteni; jumătate din Boriseni, pe Prut; Rădeștii, pe Prut; Porosecini (Huhurești, Huhulești), pe Suhovăț (Săvăț); o parte din Cajva etc. Blândeștii, Ionășenii, Lieștii erau sate răzășești.

Prăjeștii au fost rude, prin alianță, cu următoarele familii: Movilă, Bașotă, Vartic, Neniul, Hăbășescu, Neagoe, Ureche, Cantacuzino, Bucium, Savin, Beldiman, Ghenghea, Stroici, Balș, Grama, Orăș, Boul, Tăbârță, Șeptelici, Jora, Stârcea, Drăguțescu etc. [27, p. 426-430].

Cercetări aprofundate cu privire la istoria familiei Prăjescu, au fost efectuate de către Ștefan S. Gorovei. Autorul nominalizat scrie: „În total dezacord cu Sion, trebuie să spunem că avem de-a face, în cazul de față, cu cea mai veche familie de boieri moldoveni, a cărei genealogie se poate urmări, neîntrerupt, pe bază de documente, de la 18 noiembrie 1393. La tulpina neamului stă un Dragomir, zis Beal (Albul), al cărui fiu, Giurgiu de Frătăuți, a fost mare sfetnic în divanul lui Alexandru cel Bun și al fiilor acestuia, până la 1439. Un nepot al său, Dobru, a fost mare logofăt al lui Ștefan cel Mare, între 1457-1468. Patronimul Prăjescu, apare abia la mijlocul veacului al XVI-lea odată cu Ion Prăjescu, ai cărui fii au fost mari boieri în veacul următor: Arpentie mare postelnic, Nicoară logofăt și mare vistier, Vorontar mare comis, Ștefan mare stolnic și Savin mare vornic. Înru-diți cu Movileștii, cu Vasile Lupu, cu Gheorghe Ștefan și Gheorghe Duca – cei mai importanți voievozi

ai veacului al XVII-lea – Prăjeștii au constituit, în tot cursul acestui secol, una din cele mai mari, mai bogate și mai influente familii de boieri moldoveni” [26, p. 199].

IV. Proprietatea familiilor Băcioc și Buhuș

Ceașnicul Coste Băcioc, în primele decenii ale secolului al XVII-lea, a stăpânit („drept cumpăratură”) trei părți și o treime din a patra parte din Găureni, așezat pe Turia, țin. Iași (vezi documentele de la **24 septembrie <1610>** [13, p. 321-322], **14 aprilie 1617**, **12 mai <1617-1618>**. Părțile respective ajung, până la urmă, să fie stăpânite de Arsenie Nebojatco, strănepotul lui Maxim și răstrănepotul lui Ion Pribeag [15, 142, 159-161].

La **2 mai 1639**, domnul Vasile Lupu spune că „iată au venit înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri, mari și mici, boierul nostru cinstit și credincios, Toader Petriceaico mare vornic de Țara de Sus, și cneaghina lui, Ileana, fiica lui Nebojatco fost logofăt, și de asemenea boierul nostru Constantin vornic de gloată, și cneaghina lui Măricuța, și Darie Stârcea și cneaghina lui, Todosca, fiicele mai sus scrisului Nebojatco logofăt, de bunăvoia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți, și au împărțit dreptele lor ocine și dedine și cumpărături, pe care le-a avut părintele lor Nebojatco fost logofăt, cu cneaghina lui, Gaftona, fiica lui Gligorie Udrea fost medelnicer: satul anume Vlădeni, pe Jijia, cu loc de moară pe pârâul Jijia, și alți Vlădeni, la Turia, cu iaz, și seliștea Găureni, cu iazuri, de asemenea la Turia, și Ecușenii, cu moară și cu iazuri, și partea lui Nebojatco, din Cristești, a șasea parte” [9, p. 138-139].

Coste Băcioc a mai cumpărat și alte părți de sate și sate întregi. În cele ce urmează, ne vom referi doar la proprietățile din ținutul Iași. Astfel, la **22 aprilie 1603**, Ieremia Movilă face cunoscut printr-o carte domnească, „că au veniot înaintea noastră și înaintea tuturor boierilor noștri moldoveni, mari și mici, slugile noastre, Pântea păhărnice și frații lui Isac și Vasilie dieci și sora lor Grozava, copiii Măriței, nepoții lui Stanciul Stărostescul și ai lui Mișu și ai lui Giurgea Fratovschi de bună <voia> lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină și dedină cu privilegiu de împărțeală ce a avut mama lor Măriica, dela Alexandru voievod, jumătatea din seliștea numită **Ploschireanii**, jumătatea de jos, ce este mai jos de gura Ciuhurului și cu loc de iazuri și de moară la Ciuhur și cu bălți ce sunt înspre Pașcouți și cu livezi spre Costești. Și au vândut credinciosului nostru, lui Coste Băcioc clucer, pentru o sută și șaizeci taleri de argint”. Coste Băcioc mai cumpără și alte părți din Plașchireni, de la diverși proprietari, inclusiv nepoții și strănepoții lui Ion logofăt. Odată tranzacția de vânzare-cumpărare încheiată, domnul

decide: „De aceia noi, văzând tocmeala lor de bună voie și plata deplină și noi de asemenea și dela noi am dat și am întărit credinciosului nostru Coste clucer acea jumătate de jos din satul Ploscăreni și două părți din jumătatea de sus și deasemenea a treia parte din jumătatea de sus și astfel este peste tot în sat și cu iazuri și cu morile dela Ciuhur și cu bălți și cu livezi, ca să-i fie și dela noi ocină și uric cu tot venitul, lui și copiilor lui și nepoților și strănepoților și răstrănepoților și întregului său neam, **cine se va alege cel mai deaproape** (subl. n. – A. F.), neclintit lui, niciodată în veci” [12, p. 94-95].

La **28 martie 1618**, de rând cu Ploscăreni, domnul Radu Mihnea dă și întărește lui Coste Băcioc (fiul lui Ion Băcioc – A.F.), mare vornic al Țării de Jos, „alt sat anume Avrămenii pe Prut, care este la o Sută de Movile, în ținutul Iași, din uricul de cumpăratură pe care l-a avut dela Eremia voievod și dela Costantin voievod, pe care și l-a cumpărat pentru trei sute și douăzeci taleri; (...) o seliștea anume Năvărniții, pe Suhovățul Sec și cu loc de iaz, din ispisocul de cumpăratură pe care l-a avut dela Costantin voievod, care îi este cumpăratură dela Dumitru Ciolpan, fiul Nastasiei, nepotul lui Dan hatman, pentru trei sute taleri numărați. Iar privilegiile pe care le-au avut pe Năvărniți, așa au spus că le-au pierdut din cauza acelor cazaci, când au fugit în munți, în zilele lui Petru Voievod”.

La **12 aprilie 1620**, domnul Gaspar Grațiani dă și întărește lui Costea Bucioc – marele vornic al Țării de Jos, mai multe proprietăți, inclusiv „satul Plascărenii pe Prut și cu locu de eleșteu și de mori în Ciuhur și satul Avrămenii pe Prut și seliștea Năvărniță pe Sohovețu și satul Piscanii pe Prut, ce sânt în tăn<u>tul Iașilor” [15, p. 253-255, 444-445].

Famiiliile Băcioc, ulterior, Buhuș (rude prin ali-nață) au stăpânit și părți din satul răzășesc Cupcici, numit și Brătășani. Unele părți, până a ajunge să fie deținute de familiile nominalizate mai sus, au trecut prin mâinile mai multor proprietari. Îi vom prezenta pe rând. Astfel, la **13 aprilie 1558**, domnul Alexandru Lăpușneanu dă și întărește lui Brătăș și fraților lui, Simion și Simca, „dreapta lor ocină și cumpăratură, din privilegiul de cumpăratură pe care ei l-au avut de la Petru voievod, un sat anume Cupcicea, pe Ciuhru, și cu iaz și cu moară pe Ciuhru, ca să le fie lor de la noi cu tot venitul”. La **2 martie 1589**, Frija din Bratișani a vândut partea sa de ocină din Bratișani lui Ionașco, vătaf de hânsari din Capoteani. La **11 mai 1590**, Drăghici și fratele lui, Frija, copiii lui Ion Tabă (Taban? – A. F.), au vândut dreapta lor ocină și cumpăratură a tatălui lor din satul Cupcici, care se numește acum Brătășani. Au vândut-o lui Ionașco vătaf [4, p. 383, 501]. Ionașco vătaf cumpără și alte părți

din Cupcici, care au aparținut neamului Taba (vezi documentul de la 16 decembrie 1594) [5, p. 182]. La **26 martie 1605**, copiii vătavului Ionașco (Păulel – A. F.) au vândut ceașnicului Ilea Băcioc, părțile cum-părate de tatăl lor din satul Cupcici (Cupcinea), „care se numește Breteșeni pe Ciuhur, la ținutul Iași” [12, p. 215-216]. În **1630**, Cupciciul era stăpânit de vistiernicul Dumitru Buhuș. Dumitru Buhuș era ginerele lui Ilie Băcioc [7, p. 383, 534]. Deci, ginerile deține proprietatea socrului.

Ilie și Coste Băcioc, conform unui document din **6 mai <1637>**, erau frați. Dacă Dumitru Buhuș era ginerele lui Ilie Băcioc, Iordache (Cantacuzino? – A. F.) vistier era ginerele lui Coste Băcioc. La **15 februarie 1658**, Dumitrașco Mălai, feciorul Alexandrei, nepotul lui Coste Bucioc, fost mare vornic, vinde lui Neculai Buhuș (feciorul lui Dumitru Buhuș și nepotul lui Ilie Bucioc – A.F.) mare clucer și jupă-nesei sale Anița, moșia sa, siliștea Piscani de pe Prut, țin. Iași, cu țarini, fânețe, bălți de pește, loc de heleș-teu și vad de moară, din hotarul Tămășănilor până la hotarul Căueștilor, cu 300 de lei bătuți.

În afară de Piscani, marele medelnicer Nicolae Buhuș, cumpără și unele părți din Brătășani. Astfel, în **<1660, ianuarie 31>**, Toma Cantacuzino, mare vornic al Țării de Jos, Grigore Hăbășescul, mare ceașnic, Gligorașco Rusul, fost mare spătar, Ilie Sturza, pârcălab de Orhei și alți boieri adevărați că Ștefan, fiul lui Negură din Negureni a vândut lui Buhuș (Nicolae – A.F.), mare medelnicer, a treia parte din satul Brătășani pe Ciuhur, țin. Iași, pentru cei 150 de taleri și două poloboace de miere, pe care Buhuș i le-a dat de și-a răscumpărat fata, Urâta, de la tătari, în a căror robie căzuse cu toată familia, cu șapte ani mai înainte când tătarii prădaseră țara, și se răscum-părase pe sine cu femeia și ceilalți copii, dar această fată se pierduse. La **1 februarie 1660**, domnul Ștefă-niță Lupu întărește lui Nicolae Buhuș cumpărătura făcută în satul Brătășani. La **15 aprilie 1660**, același domn, împuternicește pe Nicolae Buhuș medelnicer, să țină a treia parte din satul Brătășeni, din țin. Iași, ce se cheamă Stâlpul din Jos, cumpărat de la Ștefan, feciorul lui Negură; a treia parte din sus, ce o are de la moșul său Bucioc Ilea și părțile din mijloc cum-părate de Ilea Bucioc și de Buhuș (Dumitru – A. F.) vistiernicul, luând zeciuală din pâine și din țarină, de la cei ce vor ara și cosi. La **17 mai 1665**, domnul Eustratie Dabija, poruncește lui Ștefan Rugină, fost șetar și lui Roman, pârcălab de Ștefănești, să meargă la Brătășani, țin. Iași și împreună cu oameni megieși **să aleagă și să stâlpească, dinspre răzeși, părțile de moșie ale lui Nicolae Buhuș**, mare logofăt, cumpărate de el – când era medelnicer, în zilele lui Ștefan vv. – de moșul său Ilea Bucioc paharnic și de tatăl

său, Dumitru Buhuș, fost vistier de la Ion Taoba, Simioncea, feciorul lui Roman Bratăș, Ștefan, fiul lui Negură din Negureni și de la alții. La **16 iunie 1665**, părțile respective sunt alese și stâlpite, fapt care i se aduce la cunoștință lui Nicolae Buhuș. Ca urmare, la **6 iulie 1665**, domnul Eustratie Dabija întărește uric lui Buhuș, mare logofăt, stăpânirea părților din Bră-tășăni.

De rând cu alegerea și stâlpirea părților lui Nico-lae Buhuș, la **22 iunie 1667**, Rugină fost șatar și Ro-man, căpitan fac cunoscut că au hotărnicit împreună cu oameni megieși, toate **părțile de moșie nevându-te de răzeși** din satul Brătășeni, țin. Iași, pe Ciuhur, precum și a treia parte din sat ce se află în mijloc, care este a lui Canțir, feciorul Ștefei, nepotul lui Bra-tăș cel bătrân și partea lui Baciuc [2, p. 86, 121, 125, 128, 259, 260, 261, 265, 268, 322].

Așadar, familia Băcioc (Bucioc) a stăpânit („din cumpărătură”) părți din Găureni, pe Turia; Ploscă-reni, mai jos de gura Ciuhurului; Avrămeni, pe Prut; Năvărniții, pe Suhovățul Sec; Piscani, pe Prut; Cup-cici care se numește și Brătășăni, pe Ciuhur. Părți din Piscani și Cupcici (Brătășăni) au fost stăpânite și de familia Buhuș, rude prin alianță cu neamul Băcioc.

N. Stoicescu scrie că Băcioc Coste (Bucioc) este fiul lui Ion Băcioc; căsătorit cu Candachia, fiica lui Pătrașco Șoldan mare logofăt; și cu fiica lui Orăș hat-man (...). Copii: Tudosca, căsătorită cu Vasile Lupu; altă fiică, căsătorită cu Moțoc vornic; și Ionașco. Fra-tele său, Ilea Băcioc, a avut o fiică Ileana, căsătorită cu Dumitru Buhuș mare vistiernic (...).

Buhuș Dumitru, după cum scrie același N. Stoi-cescu, era fiul lui Cristea Buhuș, pârcălab și al Nasta-siei, fiica lui Ion Prăjescu și sora lui Savin, Nicoară și Voruntar, rude cu Movileștii; căsătorit: 1) cu Ileana, fiica lui Ilea Băcioc care era fratele lui Coste Băcioc mare vornic, socrul lui Vasile Lupu (vezi și mai sus – A. F.), și nepoata lui Toader Veveriță mare spătar și 2) cu Dafina, fiica lui Ionașco Jora, care a devenit apoi soția lui Eustratie Dabija voievod. D. Buhuș era cumnatul lui D. Șoldan mare vornic și văr cu frații Ciogolea, și ei favoriți ai lui Vasile Lupu (...). Copii: Nicolae mare logofăt, Alexandru hatman, Miron Bă-cioc mare stolnic, Lupașco mare spătar, Ursu; Anas-tasia, căsătorită cu Duca voievod; Andrei, Tudosca; Irina, căsătorită cu Vasile Ceaurul – Ștefan mare vornic; Alexandra, căsătorită cu Grumăzea Lozon-schi mare armaș și cu Necula vistiernic [27, p. 347, 355-356].

Așadar, familia Băcioc era înrudită cu familiile Șoldan, Orăș, Moțoc, Buhuș, precum și cu domnul Vasile Lupu. Familia Buhuș era înrudită cu familiile Prăjescul, Veveriță, Jora, Șoldan, Ciogolea, Ceau-rul-Ștefan, Lozinschi, precum și cu Duca voievod.

Referințe bibliografice

1. Apetrei C. N. Patrimoniul funciar al marelui postelnic Dumitrache Chiriță Paleologul. In: *Studia Varia* in Honorem Professoris Ștefan Ștefănescu Octogenarii. București – Brăila, 2009, p. 437-465.
 2. Catalogul documentelor moldovenești din Arhiva Istorică Centrală a Statului (CDM). Vol. III, 1653–1675. București: Direcția Arhivelor Statului, 1968. 692 p.
 3. CDM din Direcția Arhivelor Centrale. Supliment I, 1403–1700. București: Direcția Arhivelor Statului, 1977. 492 p.
 4. DRH. A. Vol. VIII (1585–1592). Volum întocmit de I. Caproșu. București: Editura Academiei Române, 2014. 1058 p.
 5. DRH. A. Vol. IX (1593–1598). Volum întocmit de P. Zahariuc, M. Chelcu, S. Văcaru, C. Chelcu, S. Grigiriță. București: Editura Academiei Române, 2014. 663 p.
 6. DRH. A. Vol. XIX (1626–1628). Volum întocmit de M. Chirca. București: Editura Academiei Române, 1969. 798 p.
 7. DRH. A. Vol. XX (1629–1631). Volum întocmit de I. Caproșu, C. Burac. București: Editura Academiei Române, 2011, 1187 p.
 8. DRH. A. Vol. XXV (1639–1640). Volum întocmit de N. Ciocan, D. Agache, G. Ignat și M. Chelcu. București: Editura Academiei Române, 2003. 708 p.
 9. DRH. A. Vol. XXVI (1641–1642). Volum întocmit de I. Caproșu. București: Editura Academiei Române, 2003. 669 p.
 10. DRH. A. Vol. XXVII (1643–1644). Volum întocmit de P. Zahariuc, C. Chelcu, S. Văcaru, N. Ciocan, D. Ciurea. București: Editura Academiei Române, 2005. 727 p.
 11. DRH. A. Vol. XXVIII (1645–1646). Volum întocmit de P. Zahariuc, C. Chelcu, M. Chelcu, S. Văcaru, N. Ciocan, D. Ciurea. București: Editura Academiei Române, 2006. 946 p.
 12. Documente privind istoria României (DIR). A. Moldova. Veacul XVII. Vol. I (1601–1605). București; Editura Academiei Române, 1952. 452 p.
 13. DIR. A. Moldova. Veacul XVII, vol. II (1606–1610). București: Editura Academiei Române, 1953. 547 p.
 14. DIR. A. Moldova. Veacul XVII, vol. III (1611–1615). București: Editura Academiei Române, 1954. 362 p.
 15. DIR. A. Moldova. Veacul XVII, vol. IV (1616–1620). București: Editura Academiei Române, 1956. 612 p.
 16. DIR. A. Moldova. Veacul XVII, vol. V (1621–1625). București: Editura Academiei Române, 1957. 472 p.
 17. Documente privitoare la istoria Țării Moldovei în secolul al XVIII-lea (1775–1786) (Cărți domnești și zapise). Colecția MEF, vol. X. Volum realizat de: L. Svetlicinai, D. Dragnev, E. Bociarov. Coordonator: D. Dragnev. Chișinău, 2005. 314 p.
 18. Documente privitoare la istoria Țării Moldovei în secolul al XVIII-lea (1787–1800) (Cărți domnești și zapise). Colecția MEF, vol. XI. Volum realizat de: L. Svetlicinai, D. Dragnev, E. Bociarov. Coordonatori: D. Dragnev, V. Constantinov. Chișinău: CEP USM, 2008. 512 p.
 19. Mihailovici P. Regestele actelor moldovenești din arhiva dela Constantinopol a Sf. Mormînt. Chișinău: Tipografia Uniunii clericilor ortodocși din Basarabia, 1934. 55 p.
 20. Moldova în epoca feudalismului (MEF). Vol. I. Documente slavo-moldovenești (veac. XV – întâiul pătrar al veac. XVII). Alcătuitori: P. Dimitriev, D. Dragnev, E. Rusev, P. Sovietov. Chișinău: Știința, 1961. 453 p.
 21. MEF, vol. III. Documente slavo-moldovenești 1601–1640. Alcătuitori: D. Dragnev, A. Nichitici, L. Svetlicinaia, P. Sovietov. Chișinău: Știința, 1982. 477 p.
 22. MEF, vol. IV. Cărți domnești și zapise slavo-moldovenești 1641–1660. Alcătuitori: D. Dragnev, A. Nichitici, L. Svetlicinaia, P. Sovietov. Chișinău: Știința, 1986. 365 p.
 23. MEF, vol. V. Cărți domnești și zapise slavo-moldovenești 1661–1670. Alcătuitori: D. Dragnev, A. Nichitici, L. Svetlicinaia, P. Sovietov. Chișinău: Știința, 1987. 327 p.
 24. MEF, vol. VI. Cărți domnești și zapise moldovenești 1671–1710. Alcătuitori: A. Nichitici, D. Dragnev, L. Svetlicinaia, P. Sovietov. Chișinău: Știința, 1992. 231 p.
 25. MEF, vol. VIII. Documente moldovenești din secolul al XVIII-lea (1711–1750). Cărți domnești și zapise. Coordonator: D. Dragnev. Volum întocmit de L. Svetlicinai, D. Dragnev și E. Bociarov. Chișinău: Tipografia Centrală, 1998. 256 p.
 26. Sion C. Arhondologia Moldovei. București: Minerva, 1973. 369 p.
 27. Stoicescu N. Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova, în sec. XIV–XVII. București: Editura Enciclopedică Română, 1971. 456 p.
 28. Zahariuc P., Lazăr Gh. Documente din secolele XVII–XVIII privitoare la istoria mănăstirii Golia și a satului Cajba (ținutul Iași). In: *Anuarul Institutului de Istorie A. D. Xenopol*. Tomul LI. București, 2014, p. 369-391.
- Alexandru Furtună** (Chișinău, Republica Moldova).
Doctor în istorie, conferențiar, Institutul de Istorie.
- Александр Фуртунэ** (Кишинев, Республика Молдова). Доктор истории, конференциар, Институт истории.
- Alexandr Furtuna** (Chișinău, Republic of Moldova).
PhD in History, Research Associate Professor, Institute of History.
- E-mail:** alexandrufurtuna32@yahoo.com